

[Aksel Møller.]

politikken. Den udvikling ængster mit parti. Vi har det samme ansvar overfor Danmarks deltagelse i Atlantpagten som socialdemokratiet og venstre, og vi vil gøre vort til, at samarbejdet omkring de beslutninger, der skal træffes, bliver tilfredsstillende. Har der været mangler her, må alle tre partier være interesserede i at finde nye former for samarbejdet, som kan udelukke enhver misforståelse imellem os. Det er derfor, det er så pinligt for os, at den højtærede statsminister, først som oppositionsleder og derefter som regeringens ansvarlige chef, tager spørgsmålet om stationering af NATO-flyvere op til en egenmægtig behandling. Beslutninger om Danmarks holdning i denne sag burde være fremgået af det samarbejde, som hidtil har båret Atlantpolitikken.

Jeg har nok lagt mærke til, at den højtærede statsminister har søgt at begrunde sin egenmægtighed bl. a. med, at verdenspolitikken befandt sig i en situation af afspænding. Det er da klart, at ingen af os kunne tænke sig en større befrielse, end hvis det skete, at vi befandt os under tydelig afspænding, og at vi virkelig i en afspænding kunne begrunde en ændret udenrigspolitisk indstilling. Men vi ved også, at der ikke er noget grundlag for at tro, at afspændings-symptomerne er bastante. Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) benyttede, såvidt jeg hørte, udtrykket „spæde tendenser til afvikling“. Ja, længere tror jeg heller ikke man kan strække sin bedømmelse heraf, og spæde tendenser er ikke og bør ikke være grundlag for vidtgående ændringer af en bestemt politik.

Forøvrigt har vi i dansk politik og dansk historie rigelige erfaringer for, hvor svært det er at vælge det rette øjeblik for udbygning af Danmarks forsvarsberedskab. Jeg tror ikke, der er nogen, der kan modsige mig, når jeg hævder, at det netop i Danmark altid har vist sig særlig vanskeligt at styrke beredskabet, når der foreligger en udenrigspolitisk spænding. Tænk bare på det klareste eksempel herpå: dagene op til den 9. april 1940, hvor selv forslaget om at grave nogle huller i marken, bag hvilke soldaterne kunne søge beskyttelse under tysk indtrængen i landet, blev betragtet som et farligt forslag, der rummede en udfordring.

Jeg deler ganske den højtærede stats-

ministers opfattelse af, at Danmark har ret til i kraft af hele sin situation at modtage stationering af allierede flyvemaskiner. Retten har dog ikke så forfærdelig megen interesse for os, hvis vi ikke bruger den på en tid, da ingen kan bortfortolke denne handlings defensive karakter. Der er nok ikke nogen, der vil være uenig med den højtærede statsminister i, at det i denne sag gælder om at tage et vidtgående hensyn til de folkelige synspunkter.

Den forrige regering var afskåret fra at tage stilling, dels fordi der ikke forelå nogen sikkerhed for en parlamentarisk rygdækning for en beslutning, dels fordi man først, når en sådan sikkerhed var tilstede, kunne afslutte forhandlingerne om alle de problemer, som netop vedrører den ømtålige folkelige side af sagen. Den nuværende regering har i denne sag langt bedre muligheder end den forrige for at kunne skaffe sig et parlamentarisk grundlag for en orientering udadtil i hele denne sag, og jeg håber, at den vil vide at benytte de muligheder, den har fået.

Den højtærede statsminister giver ikke nogen motivering for sit standpunkt i selve åbningstalen. Vi får ikke at vide, om han mener, at dansk forsvar er stærkt nok til at klare sig uden stationering af allierede flyvere. Vi har set, at general Førslev, chefen for landets flyvetropper, i en udtalelse forleden dag bekræfter, hvad vi iøvrigt i forvejen var klar over, at et egentligt forsvar af luftrummet over Danmark kan Danmark ikke overkomme ved egne kræfter. Det forekommer mig, at det er vigtigt at få at vide, om den høje regering deler denne opfattelse, og deler den høje regering denne opfattelse, må den have en forpligtelse til at søge sagen løst. Det, der må være afgørende for os i alt, hvad vi beslutter os til indenfor Atlantpagten, må være sikkerhedssynspunktet, og jeg håber ikke, at den højtærede statsminister vil overse, hvad sikkerhedssynspunktet kan komme til at stille os overfor af forpligtelser.

Det glæder mig, at den høje regering i dag har udsendt en erklæring om 18 måneders tjenestetid. Også mig forekommer det, at det er en tilkendegivelse af, at den forrige forsvarsminister havde ret i den stilling, han har taget i denne sag, og i de beslutninger, der er blevet truffet. Jeg hørte, at